

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Richardt & Secher.
Herregaarden
Engestofte
paa Laaland.
1867.

Richardt del.

C.A. Reitzels Forlag.

I.W. Tegner & Kittendorffs lith Inst.

ENGESTOFTE

paa Laaland.

ENGESTOFTE

paa Laaland.

Herregaarden Engestofte, hvis ældre Navn er Ingestofte, ligger i Sognet af samme Navn, Musse Herred og Maribo Amt. Den har været Herregaard før Midten af det 15de Hundrebaar og tilhørte da Hr. Niels Pedersen Gyldenstjerne til Aagaard, som i sin sidste Villie, udstæbt den 13de Januar 1456, gav sin Foged paa Ingestofte Tjelluf (Ditlev) et Par Oxen. Han var dog ikke Herre til Ingestofte, saa længe han levede; thi i Aaret 1459 frabømtes den ham til Kronen, og Gaarden var derpaa Krongods henimod 30 Aar; 1496 overlodes den ved Magestifte til Sorgen Olsen af Egebjerg. Dennes Enke Fru Elsebe til Marsmarke skjøbede 1529 nogle Gaarde i Ingestofte Sogn til sin Mostersøn Hr. Johan Urne, som den 11te Juni s. A. fik Herlighedsretten til Sognets Kirke. Saa Aar efter fik hans Enke Fru Anne ved Kjøb selve Hovedgaarden; den 25de April 1537 udstæbtes der næmlig et Tingsvidne af Laalands Landsting, at Rasmus Aagesen den Dag var sendt hid paa Fru Annes Vegne, og at han da lod læse et Skjødebrev, hvorved Fru Elsebe havde tilskjødet hin Ingestofte Gaard og Gods og faaet Gulb, Sølv og Pendinge derfor. Hendes Søn Sorgen Urne ejede efter hende Gaarden og havde den i Aaret 1555; han var gift med Fru Anne Glob, hvem Gaarden tilhørte efter hans Død. Fru Anne Glob havde i Aaret 1561 en Retsfag imod 12 Mænd, der havde gaaet i Sorgen for, at en Manddraber skulde møde for Retten, naar det æffedes. Hendes Datter Somfru Anne Urne giftede sig 1580 med Peder Hvitfeld, der saaledes blev Gaardens Ejer. Efter ham arvedes Gaarden atter paa Kvindesiden, næmlig af hans Datter Anne Hvitfeld, der giftede sig med Hans Wittrop, efter hvem hun den 31te December 1599 var Enke. Gaarden ejede hun da i Forening med Hans von Grabow, Hovedsmand paa Christianopol (i Blekingen), som 1598 havde giftet sig med hendes Søster Fru Barbara Hvitfeld; de vidnebe da, at de efter Sognepræstens Hørbegang med Provstens Raad havde kalbet Iver Nielsen til sin rette

Sjælesørger. Fru Barbara døde 1602, og hendes Husbonde 1625. Fru Annes Datter Somfru Barbara Wittrop giftede sig 1614 med Christian Friis til Kragerup, senere Kongens Kansler, der døde 1639. Som Ejer eller Medejer af Engestofte kjøbte han 1624 af Fru Anne Hansdatter (Baden) til Nørregaard, Eustachius v. Thymens Enke, 3 Gaarde i Olstrup (Engestofte Sogn), og 1637 fik Hr. Christian Friis ved Magestifte med Kronen ligeledes Gods i Taarneby i dette Sogn. Sin fæderne Gaard ejede Fru Barbara endnu i Aaret 1646, og efter hende tilfaldt Engestofte Datteren Fru Anne Katrine Friis, der 1649 blev gift med Tønne Suel til Thaarupgaard, som derved fik Engestofte.

Om Krigsfolkets Raahed i den Tid og den Strid, der kunde opstaa paa Grund af Hværvingen til Solbater, haves der et Vidnesbyrd fra Engestofte. Den 15de Juli 1675 udstæbtes et Tingsvidne paa Maribo Byting af Byfogeden Hans Jensen Mindst og Bykriveren Christen Mortensen, at Tønne Suels Fuldmægtig Peder Knudsen fremskillede to Kalbsmænd (Stævningmænd), som vidnebe, at de havde indstævnet Lieutenant Martin Hansen Møller og fire Mænd af Maribo By, iblandt hvilke var Rektoren Simon Hansen, og af disse fremstod Gilbert Andersen og vandt (afslagde) sin højeste Helgens Ed med oprakte Fingre, at sidstledne 4de Juli sad han til Bords med Lieutenanten; da kom en af Tønne Suels Bønder Jens Sørensen ind i Stuen for at spørge efter en Soldat for Hovedgaarden Engestofte ved Navn Hans Olsen; Lieutenanten spurgte da, hvad Bonden vilde denne; da svarede Jens Sørensen, at han vilde tale med ham og paalægge ham at drage ind til Rakstov til sin Lieutenant. Martin Møller sagde da, at han selv den næste Dag vilde gaa til Rakstov med Soldaten, og tilføjede „Men I haver intet godt deraf“. Bonden spurgte da, af hvilken Aarsag? Hertil svarede Lieutenanten, at han havde givet Karlen Kongens Penge paa Haanden, førend de fik ham indstreven til Soldat paa

ENGESTOFTE

paa Laaland.

Herremændens Begne. Bonden lod da falde de Ord, at det vilde de drages om, efterdi Karlen stod i deres Kulle; Lieutenanten udbød da, at han vilde tale med Karle og ikke med Dreng. Jens Sørensen sagde hertil, at det var lige godt, ænten han var Karl eller Dreng; thi han røgtebe sin Husbondes Vennde. Da tog Martin Møller en Tallerken af Bordet og slog ham dermed for Brystet og gav ham to Drefigen; men Jens Sørensen bad dem, der vare i Stuen, drages til Minde det Oprin, de her havde været Vidne til; nu raabte Lieutenanten: „Drages til Minde, jeg skælber en „Bernhytter“ (d. e. Bärenhäuter, Usling) for en Hundsfot“. De andre vidnebe ligesaa, hvorpaa Tønne Suel's Fuldmægtig nu efter sit Dnsfte fik et Tingsvidne.

Efter sin Egtfælles Død 1684 ejede Fru Anne Kirstine Friis sin fæderne Gaard, men solgte den 1694 eller 1695. Fra den Tid haves et Brev til hende, skrevet af hendes Søsterdatter Ibe Marie Belov, hvori Fruen faar det Raad at sælge sin Gaard til Christian Verche, efterfom denne byder 25 Rdlr. for hver Tønde Hartkorn; hvis hun ikke vil tage imod dette Tilbud, gaar han fra Handelen. Fru Anne Katrine Friis fastsatte 1698, hvilket Aar var hendes Dødsaar, en Gave af 8 Tdr. Byg aarlig til Sognets fattige. Christian Verche købte Engestofte; hans Enke Fru Sofie Ulrikke von Reichou fik 1721 Gaarden sig overladt af de andre Arvinge, hvorefter hun indgik et nyt Giftermaal med Overste Christian Ulrik von Hausmann. Denne havde Kommando over et Regiment i Norge og kunde derfor ikkun bo en kort Tid ad Gangen paa sin Hovedgaard, hvisaarfag han 1727 solgte Gaarden for 15,000 Kroner til Rjebmand Bertel Wichmann i Nykjøbing paa Falster. Denne Mand vedblev, efter at han havde købt Engestofte, at drive den Rjebmandshandel, hvorved han havde samlet sig Rigdom. Hans Søn Landsdommer Fjergen Wichmann arvede tillige med sine Søfende Gaarden, men blev Gneejer ved at udløse den af dette Fællesskab; han fik senere Statersadstittel, optoges 1777 i Adelsstanden under Navn af de Wichfeld og bøde ugift 1798. Gaard og Gods efterlob han til sin Broderfjøn Kapitajn Henning de Wichfeld, senere Overste-lieutenant og Kammerherre, imod at han oprettede et Stamhus af Engestofte og Ulrikshal, hvilken sidste Gaard, tidligere kaldet Dispens D, henimod Slut-

ningen af det 18de Hundrebaar var kommen i Landsdommerens Eje. Stamhuset oprettedes den 8de November 1799. Henning de Wichfeld opnaede den høje Alder af 80 Aar og bøde paa Engestofte i Aaret 1847. Ved hans Død arvedes Stamhuset af hans Søn, den nuværende Besidder Kammerherre Fjergen de Wichfeld.

Engestoftes Hovedbygning, der er 2 Etager høj, er opført i Aaret 1807 af Henning de Wichfeld. Den er omgivet af smukke Haveanlæg og har en Fjøn Veliggenhed ved Maribo Sø. Udhusene ere gjenopbyggede af den nuværende Besidder 1858 og 1859, efter at Ibsvaade 1857 havde ødelagt dem. Dertil hører en Husboldningsbygning med en Kuppelbygning ved hver Ende, en Lade og flere Staldbygninger og et Vognrum. Midt paa disse Bygninger er der en hvælvet Port, som danner Indkjørselen til Gaarden. De ere opførte af røde Mursten med fremspringende buede Gavl, der ere indbyrdes forenede ved Ringmure. Til disse smukke Bygninger har Arkitekt Winstrup givet Tegningen. Midt imellem Hovedbygningen og Ladegaarden ligger Engestofte Kirke.

I Aaret 1852 udgjorde det til Stamhuset hørende Ager og Engs Hartkorn 516 Tdr. „ Skpr. 1 Fdk. 1 $\frac{1}{2}$ Alb., hvoraf selve Hovedgaarden Engestofte var skilbsat for 43 Tdr. 7 Skpr. 2 Fdk. 2 $\frac{3}{4}$ Alb. Godset bestod af: 30 Fæstegaarde med 200 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. 1 $\frac{1}{4}$ Alb. Ager og Engs Hartkorn og 40 Huse, nemlig 12 Leje- og 28 Fæstehuse, hvoraf 6 jordløse. Hovedgaarden Ulrikshal var og er endnu skilbsat for 45 Tdr. 6 Skpr. „ Fdk. 1 Alb.; Godset udgjorde 27 Fæstegaarde med 189 Tdr. 3 Skpr. „ Fdk. 1 $\frac{1}{2}$ Alb. og 39 Huse, 4 Leje- og 35 Fæstehuse, hvoraf 1 jordløst. Nu er Engestoftes Skilbsætning 56 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdk. 1 $\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn, og Bøndergodset udgjør i alt 203 Tdr. 1 Skpr. „ Fdk. 2 $\frac{3}{4}$ Alb. Det øvrige er solgt til Selvejendom for en Gjennemsnitspris af 776 Rdlr. for hver Tønne Hartkorn. Det matriculerede Tiende-Hartkorn er 84 Tdr. „ Skpr. 3 Fdk. 1 $\frac{1}{2}$ Alb. Til Stamhuset høre 115,000 Rdlr. i Fideikommisskapitaler foruden 3,800 Rdlr. i Bankaktier og 3,783 Rdlr. i Bankhæftelsesobligationer.

Engestofte har et Areal af 450 Tdr. Land, og Ulrikshals Fladeindhold er 459 Tdr. Land Ager og Eng. Skovenes Fladeindhold er omtrent 280 Tdr. Land, for største Delen Bøgestov.

DIS-Danmark

1 0 8 6 1 4